

Sygn. akt II Ca 1382/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Sławomir Buras (spr.)**

Sędziowie: **SSO Teresa Strojnowska**

SSO Bartosz Pniewski

Protokolant: starszy protokolant sądowy Iwona Cierpikowska

po rozpoznaniu w dniu 16 lutego 2017 r. w Kielcach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Banku S.A. z siedzibą w W.

przeciwko J. Ł.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Skarżysku - Kamiennej

z dnia 13 lipca 2016 r., sygn. akt I C 564/15

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Skarżysku – Kamiennej, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 1382/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 lipca 2016 r. Sąd Rejonowy w Skarżysku- Kamiennej oddalił powództwo (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. (pkt 1) zasądził od powoda (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz pozwanej J. Ł. 2952 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 2).

Sąd Rejonowy na podstawie zeznań pozwanej ustalił, iż J. Ł. i powoda łączyła umowa konsolidacyjnego kredytu gotówkowego. Stwierdził ponadto, iż brak jest podstaw do ustalenia szczegółów tej umowy, ponieważ strona powodowa nie zaoferowała dowodów na te okoliczności. Wszystkie przedłożone przez (...) Bank S.A. dowody nie są oryginałami dokumentów a jedynie kserokopiami, które nie mogą stanowić dowodów w sprawie. Powyższe nie dotyczy jedynie dokumentu prywatnego – wyciągu z ksiąg rachunkowych powodowego banku. Dokument taki stanowi jednak, zgodnie z art. 245 k.p.c., jedynie dowód, iż osoba, która go podpisała złożyła oświadczenie o treści zawartej w tym dokumencie, co z kolei zdaniem Sądu Rejonowego nie jest wystarczające do wykazania okoliczności, na które powołuje się w pozwie strona powodowa. W ocenie Sądu Rejonowego (...) Bank S.A. nie wykazał w jakiej wysokości udzielił pozwanej kredytu, jakie były warunki jego spłaty oraz tego, że pozwana tego zobowiązania nie spłaciła.

Apelację od całości wyroku wywiódł powód.

Zarzucił:

- nierozpoznanie istoty sprawy polegające na błędnym przeświadczeniu Sądu Rejonowego w Skarżysku - Kamiennej o niesprostaniu przez powoda obowiązkowi określonymu w art. 6 k.c. i 232 k.p.c. poprzez nieprzedstawienie przezeń dowodów wykazujących dochodzone pozwem roszczenie, w szczególności poprzez nieprzedstawienie dokumentów a poprzestaniu na kserokopiach, które dokumentami nie są;

1. naruszenie art. 129 § 1 k.p.c. w zw. z art. 308 k.p.c. polegające na jego niezastosowaniu, a przez to bezpodstawne przyjęcie, że strona powodowa miała obowiązek, powołując się na dokumenty w pozwie i dalszych pismach procesowych, przedstawić ich oryginały albo uwierzytelnione odpisy, podczas gdy ten obowiązek nie powstał w następstwie braku żądania ich przedstawienia ze strony pozwanej;

2. naruszenie art. 230 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i pominięcie przez Sąd okoliczności, iż pozwana w ogóle zaprzeczyła wypowiedzeniu umowy kredytu, tym samym powyższe okoliczności jako takie, co do których strona się nie wypowiedziała powinny być ocenione zgodnie z art. 230 k.p.c.;

3. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. polegające na:

- dowolnej a nie swobodnej ocenie dowodu w postaci wyciągu z ksiąg bankowych poprzez przyzmat pozbawienia go cech dokumentu urzędowego w sporze cywilnoprawnym, podczas gdy dokument ten jako prywatny stanowił pełnoprawny środek dowodowy korzystający z domniemania autentyczności, był koherentny z innymi dowodami w sprawie, a nadto nie był kwestionowany przez pozwaną;

- niedokonanie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, polegające na nieuwzględnieniu w stanie faktycznym sprawy istotnych dowodów w postaci wniosku o udzielenie kredytu, umowy kredytu, wypowiedzenie umowy kredytu, wyciągu z ksiąg banku, rozliczenia kredytu w zakresie w jakim potwierdzają one okoliczności podnoszone w pozwie;

- błędnej ocenie wiarygodności i mocy dowodów w postaci zeznań pozwanej na rozprawie w dniu 26 lutego 2016 r. i przyjęciu przez Sąd, iż pozwana pożyczyla z banku kwotę 5000 zł, podczas gdy z dokumentów przedłożonych przez bank, tj. wniosku o udzielenie kredytu, umowy kredytu, rozliczenia kredytu wynika, iż pozwanej został udzielony kredyt w kwocie 23 981,89 zł;

4. naruszenie art. 245 k.p.c. poprzez uznanie, że przedłożony przez powoda wyciąg z ksiąg banku nie spełnia wymogów dla środków dowodowych w sprawie, podczas gdy wyciąg z banku jako dokument prywatny zawiera oświadczenia wiedzy o treści wynikającej z ksiąg bankowych, opatrzony jest pieczęcią banku i podpisem konkretnego pracownika i potwierdza w ten sposób wysokość zadłużenia pozwanej na dzień wytoczenia powództwa;

5. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu przez Sąd Rejonowy, iż powód był wzywany przez Sąd pierwszej instancji do przedłożenia oryginału umowy kredytu oraz dowodu wypłaty kredytu, podczas gdy z żadnego z dokumentów znajdującego się w aktach sprawy nie wynika aby bank był wzywany do przedłożenia oryginału umowy kredytu albo dowodu wypłaty kredytu

W oparciu o powyższe wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego; ewentualnie wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości po przeprowadzeniu dowodów, szczegółowo w apelacji wymienionych.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o jej oddalenie i zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania i kosztów zastępstwa procesowego zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015

r. w stawce maksymalnej. Pełnomocnik pozwanej reprezentujący ją z urzędu oświadczył, że koszty te nie zostały z żadnej mierze pokryte.

W uzasadnieniu podkreślono, iż strona powodowa została wezwana przez Sąd Rejonowy do złożenie oryginałów dokumentów, których kopie załączyła do pozwu. Niewykonanie tego wezwania oznaczam, iż nie można przyjąć by powód wykazał okoliczności uzasadniające zasądzenie dochodzonej pozwem kwoty.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna o ile zmierza do uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Skarżysku - Kamiennej z powodu nierozpoznania jej istoty.

Zasadnie apelujący zarzucił naruszenie art. 129 § 1 k.p.c., zgodnie z którym strona powołująca się w piśmie na dokument obowiązana jest na żądanie przeciwnika złożyć oryginał dokumentu w sądzie jeszcze przed rozprawą. Jak wynika z treści tego przepisu jeżeli strona powołuje się w pozwie na dowód z dokumentu, musi się liczyć z tym, że będzie obowiązana złożyć w sądzie oryginał dokumentu i to nie tylko wtedy, gdy nie złożyła jego odpisu, ale także wtedy, gdy jego odpis był załącznikiem pisma. Obowiązek ten powstaje z chwilą zgłoszenia przez stronę przeciwną żądania złożenia dokumentu w oryginale. Jeżeli strona przeciwna nie wystąpi z żądaniem przedstawienia dokumentów zgłoszonych w pozwie jako środki dowodowe, to nie powstaje obowiązek procesowy ich przedłożenia i należy przyjąć, że twierdzenia w nim zawarte są niesporne. (por. wyrok Sądu Najwyższego – Izby Cywilnej z dnia 13 października 2008 r., I CSK 62/08, Legalis nr 150520). W rozpoznawanej sprawie pozwana nie wystąpiła z takim wnioskiem. Powód, wbrew twierdzeniom zawartym w odpowiedzi na apelację, nie został także do tego zobowiązany przez Sąd. Na rozprawie w dniu 25 maja 2016 r. Sąd określił jedynie stronie powodowej 14-dniowy termin do złożenia ewentualnych wniosków dowodowych, pod rygorem ich pominięcia. Nie wezwał jednak do złożenia oryginałów dokumentów przedstawionych uprzednio jako kserokopie. Tym samym nie powstał po jego stronie obowiązek przedłożenia oryginałów dokumentów, na które powoływał się w pozwie i których kserokopie do tego pozwu dołączył. Wobec powyższego Sąd Rejonowy niezasadnie przyjął, iż kopię te nie stanowią dowodu i nie mogą potwierdzać okoliczności podnoszonych w pozwie. Tym samym naruszył również art. 233 § 1 k.p.c. poprzez niezasadne pominięcie dowodów z przedłożonych przez stronę powodową kopii dokumentów. Jeżeli bowiem jak już podniesiono przedstawione przez stronę niepoświadczone kserokopie dokumentów nie zostały zakwestionowane przez sąd ani przez stronę przeciwną, strona nie ma obowiązku złożenia oryginałów ani poświadczonych kserokopii dokumentów, a sąd powinien ocenić moc dowodową niepoświadczonych kserokopii, zgodnie z zasadami art. 233 k.p.c. (teza II wyroku Sądu Najwyższego – Izby Cywilnej z dnia 25 listopada 2015 r., IV CSK 52/15, Legalis nr 1399203).

Jak słusznie podniósł apelujący naruszenie ww. przepisu polegało także na niezasadnym pominięciu dowodu z dokumentu prywatnego w postaci wyciągu z ksiąg bankowych powoda. Wprawdzie tym dokumentem nie wiąże się domniemanie prawne, iż jego treść przedstawia rzeczywisty stan rzeczy. Jednakże Sąd może jednak wyrokować także w oparciu o treść dokumentów prywatnych. (por. wyrok Sądu Najwyższego – Izby Cywilnej z dnia 3 października 2000 r., I CKN 804/98, Legalis nr 210858). Dowód z dokumentu prywatnego jest samodzielnym środkiem dowodowym, o którego mocy dowodowej rozstrzyga sąd według ogólnych zasad oceny dowodów. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2004 r. sygn.. akt IV CK 474/03, Legalis 66095). Sąd Rejonowy zaś w zasadzie nie ocenił tego dowodu, ograniczając się jedynie do stwierdzenia, iż jest on dokumentem prywatnym.

Wskazane wyżej uchybienia doprowadziły do nierozpoznania istoty sprawy. Sąd pierwszej instancji stwierdził bowiem, iż poza bezsporną okolicznością, iż powoda i pozwana łączyła umowa kredytu uznał, iż pozostałe istotne dla rozstrzygnięcia okoliczności, takie jak wysokość kredytu, terminy płatności poszczególnych rat nie zostały wykazane, nie prowadził postępowania dowodowego dotyczącego tych okoliczności, jak też podnoszonego przez pozwaną w sprzeczności od nakazu zapłaty zarzutu przedawnienia czy też podnoszonego później w toku postępowania przed Sądem Rejonowym w Skarżysku – Kamiennej, zarzutu spełnienia świadczenia.

Konsekwencją powyższego było orzeczenie jak w sentencji na podstawie art. 386 § 4 k.p.c.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy przeprowadzi postępowanie dowodowe uwzględniając zaoferowane przez powoda dowody z dokumentów w postaci kserokopii, weźmie pod uwagę i oceni dowód z dokumentu prywatnego – wyciągu z ksiąg rachunkowych banku, mając na uwadze zgłoszone przez pozwaną w toku procesu zarzuty – przedawnienia i spełnienia świadczenia.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 108 § 2 k.p.c.

SSO Bartosz Pniewski SSO Sławomir Buras SSO Teresa Strojnowska